

REPUBLIKA SRPSKA: Corporate

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima¹

Osnivački akt jednočlanog društva s ograničenom odgovornošću

Obaveza notarske obrade osnivačkog akta kod jednočlanog društva s ograničenom odgovornošću zamjenjena je obavezom notarske ovjere potpisa osnivača na osnivačkom aktu.

Osnivački ulog u društvo s ograničenom odgovornošću

Minimalni novčani ulog u osnovni kapital društva s ograničenom odgovornošću smanjen je sa 2,000 KM (1,000 EUR) na nominalnih 1 KM.

Povećanja osnovnog kapitala

Kod društva s ograničenom odgovornošću i zatvorenog akcionarskog društva uvodi se novi osnov za povećanje osnovnog kapitala i to pretvaranjem poreskog duga u udio, u skladu sa odredbama posebnog zakona o načinima izmirenja poreskog duga.

Iznos povećanja kapitala po ovom osnovu, kao i po osnovu konverzije potraživanja u udio odnosno akcije, ne smije na godišnjem nivou preći iznos polovine osnovnog kapitala društva koji postoji u trenutku donošenja odluke o povećanju kapitala, odnosno u trenutku pokretanja postupka izmirenja poreskog duga njegovim pretvaranjem u udio/akcije.

Povećanje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva po osnovu pretvaranja poreskog duga u udio može se vršiti samo jednom u toku kalendarске godine.

Primarna emisija akcija

U slučaju da je emisiona cijena akcija veća od njihove nominalne vrijednosti, razlika predstavlja rezerve kapitala (emisionu premiju). Do sada nije postojala mogućnost da emisiona cijena akcija bude niža od njihove nominalne vrijednosti, a sada je to dozvoljeno. S tim u vezi, propisano je da razlika između nominalne vrijednosti i emisione cijene predstavlja emisioni gubitak (emisioni disažio).

Interni revizor

¹ Službeni glasnik Republike Srpske, br 67/13, stupio na snagu 16.08.2013.

Belgrade
Dobračina 38
11 000 Belgrade, Serbia
Tel: (+381 11) 3284 212
Fax: (+381 11) 3284 213
E-mail: office@bdklegal.com

Podgorica
Bulevar Džordža Vašingtona 51
81 000 Podgorica, Montenegro
Tel: (+382 20) 230 396
Fax: (+382 20) 230 396
E-mail: office.cg@bdklegal.com

Banja Luka
Gundulićeva 6, 78 000 Banja Luka
Republika Srpska/Bosnia & Herzegovina
Tel: (+387 51) 250 641
Fax: (+387 51) 250 642
E-mail: office.banjaluka@bdklegal.com www.bdklegal.com

Brisana je nadležnost skupštine društva da bira i razrješava internog revizora. Umjesto postavljenja, sada je predviđeno da interni revizor zasniva radni odnos sa društvom.

Posebna prava nesaglasnih akcionara

U skladu sa usvojenim izmjenama i dopunama zakona, akcionar može zahtjevati od društva da otkupi njegove akcije ako glasa protiv odluke ili se uzdrži od glasanja za odluku:

- a) o promjeni osnivačkog akta kojom se umanjuju njegova prava propisana osnivačkim aktom ili zakonom,
- b) o statusnoj promjeni,
- c) o promjeni pravne forme,
- d) o promjeni vremena trajanja društva,
- e) o pretvaranju otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje tržiste hartija od vrijednosti,
- f) kojom se odobrava sticanje, odnosno raspolažanje imovinom velike vrijednosti,
- g) kojom se mijenjaju druga njegova prava ako je osnivačkim aktom određeno da iz tog razloga akcionar ima pravo da usled nesaglasnosti po datom pitanju zahtjeva otkup svojih akcija,
- h) o povlačenju jedne ili više klase akcija društva sa uređenog tržišta.

U slučaju nesaglasnosti sa gore navedenim odlukama, akcionar ima pravo da od društva zahtjeva isplatu vrijednosti akcija po najvišoj od sledeće tri vrijednosti: knjigovodstvenoj, tržišnoj ili procjenjenoj. Ukoliko društvo ne isplati akcionara u skladu sa zakonom, nesaglasni akcionar ima pravo na tužbu protiv društva koju može podnijeti u roku od 30 dana od dana izvršene isplate, odnosno od isteka roka za isplatu ukoliko isplata nije izvršena. Ukoliko sud pravosnažnom presudom obaveže društvo da izvrši isplatu nesaglasnom akcionaru u skladu sa njegovim zahtjevom, društvo ima obavezu da svim drugim nesaglasnim akcionarima koji imaju akcije iste klase i koji su podnijeli zahtjev za isplatu isplati vrijednost njihovih akcija utvrđenu presudom, bez obzira da li su ti akcionari podnijeli tužbu.

Prema dosadašnjem zakonskom rješenju nesaglasni akcionar mogao je da zahtjeva samo isplatu tržišne vrijednosti njegovih akcija.

Utvrđivanje vrijednosti akcija

Tržišna vrijednost akcija otvorenog akcionarskog društva u skladu sa usvojenim izmjenama zakona utvrđuje se kao prosječna berzanska cijena ostvarena u referentnom periodu od 6 mjeseci, ako je ispunjen kriterijum likvidnosti. Ovaj kriterijum se smatra ispunjenim ukoliko je periodu od šest meseci prije nastanka obaveze prometovano najmanje 3 % od ukupnog broja emitovanih akcija date klase i ako je u periodu od najmanje tri mjeseca u okviru datog šestomjesečnog perioda mesečni ostvareni obim prometa iznosio najmanje 1% ukupnog broja emitovanih akcija te klase, u oba slučaja izuzimajući promet putem ponuda za preuzimanje i blok transakcija.

Tržišna vrijednost akcija utvrđena na gore opisan način, kao i procjena vrijednosti akcija, važe 3 mjeseca od dana njihovog utvrđenja, odnosno procjene.

Prinudna prodaja

Kao i do sada, skupština akcionara društva može na prijedlog akcionara koji posjeduje akcije društva koje predstavljaju najmanje 90 % osnovnog kapitala društva, donijeti odluku o prenosu akcija ostalih akcionara na tog akcionara. Novina je odredba prema kojoj otkupilac određuje visinu naknade koju treba isplatiti manjinskim akcionarima za prenos akcija na isti

Belgrade

Dobraćina 38
11 000 Belgrade, Serbia
Tel: (+381 11) 3284 212
Fax: (+381 11) 3284 213
E-mail: office@bdklegal.com

Podgorica

Bulevar Džordža Vašingtona 51
81 000 Podgorica, Montenegro
Tel: (+382 20) 230 396
Fax: (+382 20) 230 396
E-mail: office.cg@bdklegal.com

Banja Luka

Gundulićeva 6, 78 000 Banja Luka
Republika Srpska, Bosnia & Herzegovina
Tel: (+387 51) 250 641
Fax: (+387 51) 250 642
E-mail: office.banjaluка@bdklegal.com www.bdklegal.com

način na koji se određuje naknada za akcije nesaglasnih akcionara (najveća od sledeće tri vrijednosti: knjigovodstvena, tržišna i procjenjena).

Zakon o registraciji poslovnih subjekata²

Primjena

Novi Zakon o registraciji poslovnih subjekata primjenjuje se od 01.12.2013.

Postupak registracije

Nadležnost za registraciju osnivanja poslovnih subjekata, promjena registracionih podataka i likvidaciju privrednih subjekata ostaje na okružnim privrednim sudovima, s tim što Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Republike Srpske (APIF) postaje posrednik u tom postupku.

Postupak registracije pokreće se podnošenjem prijave APIF-u. Prijava se može podnijeti neposredno, poštom ili elektronskim putem (ovo posljednje onda kada se za to steknu tehnički uslovi). Ministarstvo pravde treba da donese Pravilnik koji će regulisati korišćenje, tehničke karakteristike i održavanje elektronskog dijela registra koji vodi Agencija.

Agencija je dužna da prijavu sa ostalom dokumentacijom, neposredno u pisanim obliku ili elektronskim putem, odmah i bez odlaganja dostavi nadležnom registarskom sudu na odlučivanje, kao i da od nadležnog poreskog organa pribavi jedinstveni poreski identifikacioni broj za subjekt registracije.

Sud je obavezan da odluku o registraciji doneše u roku od dva dana od dana podnošenja registracione prijave. Međutim, nije propisana sankcija za slučaj da sud ne odluci u propisanom roku, pa tako ne postoji pretpostavka da je registracija u tom slučaju odobrena. Podnositelj prijave odluku preuzima na šalteru Agencije.

Propisan je rok od dva dana od dana podnošenja prijave, u kom roku je nadležni registarski sud dužan ispitati i utvrditi da li su ispunjeni uslovi za upis u sudske registre i u istom roku donijeti odluku o upisu u registar, uz uslov da je uz prijavu priložena sva potrebna dokumentacija.

Zakon detaljno propisuje koje se isprave imaju podnijeti uz registracionu prijavu, u zavisnosti od toga šta je predmet registracije.

Brisanje i likvidacija privrednog društva

Brisanje neosnovanog konačnog upisa u Registar

Odredbe koje regulišu brisanje neosnovanog upisa u Registar su izmijenjene tako što je skraćen rok u kome zainteresovane strane mogu da podnesu zahtjev za brisanje neosnovnog upisa, sa 60 na 30 dana od dana objavljivanja upisa u Službenom glasniku Republike Srpske.

Pored zainteresovanih lica, taj postupak može da pokrene i nadležni registarski sud i to u roku od godinu dana od dana donošenja rješenja kojim je izvršen neosnovani upis u sudske registre, iz istih razloga kao i zainteresovano lice (ako je upis izvršen bez podnošenja propisane prijave, ukoliko su nakon donošenja rješenja o upisu propisani drugi uslovi za

² Službeni glasnik Republike Srpske, br. 67/13

Belgrade
Dobračina 38
11 000 Belgrade, Serbia
Tel: (+381 11) 3284 212
Fax: (+381 11) 3284 213
E-mail: office@bdklegal.com

Podgorica
Bulevar Džordža Vašingtona 51
81 000 Podgorica, Montenegro
Tel: (+382 20) 230 396
Fax: (+382 20) 230 396
E-mail: office.cg@bdklegal.com

Banja Luka
Gundulićeva 6, 78 000 Banja Luka
Republika Srpska, Bosnia & Herzegovina
Tel: (+387 51) 250 641
Fax: (+387 51) 250 642
E-mail: office.banjaluка@bdklegal.com www.bdklegal.com

registraciju poslovnog subjekta, a poslovni subjekt je propustio da se uskladi u zakonom propisanom roku, i u drugim slučajevima kada je po zakonu upis bio nedopušten ili je naknadno postao nedopušten).

Izmijenjen je krug lica koja imaju status posebnog podnosioca zahtjeva za brisanje upisa pa je umjesto carinske uprave i finansijske policije predviđeno da taj status ima Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine. Razlozi za podnošenje zahtjeva za brisanje upisa od strane ovih lica su ostali nepromjenjeni (ako su lažne isprave, odnosno lažne informacije korišćene za upis u registar za produženje registracije, ako postoji poreski, odnosno carinski dug nekog od osnivača subjekta upisa, a poslovni subjekt – dužnik je već brisan iz Registra i ako se subjekat registracije koristi ili je korišćen za organizovani kriminal).

Postupak likvidacije

Zakonom je regulisan i postupak likvidacije. S obzirom da Zakon o privrednim društvima Republike Srpske reguliše postupak dobrovoljne likvidacije, a na odredbe ovog Zakona upućuje samo u slučajevima koji se odnose na registraciju i objavljivanje odluke o pokretanju i obustavi likvidacionog postupka kao i imenovanja i razrešenja likvidacionog upravnika, moglo bi se zaključiti da se ovaj postupak primjenjuje samo u slučaju prinudne likvidacije.

Registarski sud pokreće postupak likvidacije rješenjem i o tome elektronskim putem obavještava Agenciju. Rješenje se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“ i na interenet stranici Agencije, a objava rješenja ima učinak dostave rješenja o pokretanju likvidacionog postupka privrednom društvu koje se likvidira.

Razlozi za pokretanje postupka likvidacije od strane registarskog suda nisu propisani, ali se može pretpostaviti da sud to rješenje donosi na prijedlog jednog od ovlašćenih predlagачa iz Zakona o likvidacionom postupku (organa koji je ovlašćen za zastupanje, osnivača pravnog društva, samog suda koji vodi registar ili drugog subjekta) u sledećim slučajevima:

- i) ako je pravnom licu izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog neispunjavanja uslova za obavljanje djelatnosti, a u roku određenom u izrečenoj mjeri ne ispuniti te uslove, odnosno ne promijeni djelatnost;
- ii) ako su prestali postojati prirodni i drugi uslovi za obavljanje djelatnosti;
- iii) ako je istekao rok za koji je pravno lice osnovano;
- iv) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavost upisa u registar;
- v) ako pravno lice nije organizovano u skladu sa zakonom;
- vi) u drugim slučajevima utvrđenim posebnim zakonom.

U roku od 3 mjeseca od dana objavljivanja rješenja, privredno društvo je obavezno da obavijesti registarski sud o svojoj imovini. U istom roku, povjerioc privrednog društva mogu prijaviti svoja potraživanja prema privrednom društvu uz navođenje pravnog osnova po kome su ta potraživanja nastala.

Dalji postupak zavisi od toga da li će nakon isteka roka od tri mjeseca sud utvrditi da subjekt likvidacije ima ili nema imovinu. Ukoliko subjekt upisa nema imovinu, ili mu je imovina neznatna, a nema prijavljenih potraživanja, sud donosi rješenje o zaključenju likvidacionog postupka koje se objavljuje u Službenom glasniku Republike Srpske. Ukoliko, pak, subjekt upisa posjeduje imovinu, dalji postupak se nastavlja po Zakonu o likvidacionom postupku pa likvidacioni upravnik, nakon isteka roka od tri mjeseca za prijavu potraživanja od strane povjerilaca, pristupa unovčenju imovine i namirenju povjerilaca. Nakon što se izvrši potpuna dioba imovine, sud donosi rješenje o zaključenju likvidacionog postupka i likvidacionog upravnika razriješava dužnosti.

Primjećujemo je da su upućivanja unutar Zakona o registraciji poslovnih subjekata pogrešna, usled čega će Zakon biti neprimjenjiv sve dok ove greške ne budu ispravljene.

Belgrade

Dobračina 38
11 000 Belgrade, Serbia
Tel: (+381 11) 3284 212
Fax: (+381 11) 3284 213
E-mail: office@bdklegal.com

Podgorica

Bulevar Džordža Vašingtona 51
81 000 Podgorica, Montenegro
Tel: (+382 20) 230 396
Fax: (+382 20) 230 396
E-mail: office.cg@bdklegal.com

Banja Luka

Gundulićeva 6, 78 000 Banja Luka
Republika Srpska, Bosnia & Herzegovina
Tel: (+387 51) 250 641
Fax: (+387 51) 250 642
E-mail: office.banjaluка@bdklegal.com www.bdklegal.com

Tako recimo, član 83 propisuje: „*Ako registarski sud utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za zaključenje likvidacionog postupka iz člana 77. ovog zakona, postupak likvidacije će se nastaviti u skladu sa odredbama Zakona o likvidacionom postupku.*“

Pretpostavljamo da je zakonodavac ovdje u stvari imao u vidu uslove iz člana 81 (koji govori o zaključenju postupka likvidacije ukoliko nema imovine i prijavljenih potraživanja). Isti je slučaj sa upućivanjem na odredbe Zakona o odgovornosti članova, odnosno akcionara, kojima se prenese ostatak likvidacione mase za obaveze društva koje se pojave nakon brisanja društva iz registra - Zakon upućuje na član 85 stav 3 Zakona, koji, međutim, ne postoji. Takođe, kaže se da odgovornost članova za obaveze društva prestaje po isteku roka od godinu dana od objave rješenja iz člana 93 stav 1, pri čemu Zakon ima 91 član. Pretpostavljamo da se htjelo uputiti na član 81 stav 1 koji govori o objavi rješenja o zaključenju likvidacionog postupka.

Belgrade
Dobračina 38
11 000 Belgrade, Serbia
Tel: (+381 11) 3284 212
Fax: (+381 11) 3284 213
E-mail: office@bdklegal.com

Podgorica
Bulevar Džordža Vašingtona 51
81 000 Podgorica, Montenegro
Tel: (+382 20) 230 396
Fax: (+382 20) 230 396
E-mail: office.cg@bdklegal.com

Banja Luka
Gundulićeva 6, 78 000 Banja Luka
Republika Srpska, Bosnia & Herzegovina
Tel: (+387 51) 250 641
Fax: (+387 51) 250 642
E-mail: office.banjaluка@bdklegal.com www.bdklegal.com